

OYFN VEG SHTEYNT A BOYM

אויפן וועג שטייט א בוים

The Bent Tree

Text by Itsik Manger. (see note to *Eynzam*, on page 162). Like many of the songs by Itsik Manger, this one is also based on Yiddish folk songs. Its opening phrase comes from a folk song expressing longing for Zion: "Oyfn veg shteyt a boym, shteyt er ayngeloygn / Fort a yid keyn erets-yisroel mit farveynte oygn" (On the wayside stands a bent tree; a Jew is leaving for Palestine with weeping eyes), as well as from a love song: "Dortn oyf a bergele shteyt nokh a beyemele / Dos beyemele iz shoyn lang ayngeloygn" (Over there, on a hill, stands a bent tree). A century earlier this same theme was also treated by the Yiddish folk poet S. Bernshteyn in his poem "Di Treyst" (published in 1880): "Um vinter, zet, vi dos beyml shteyt nebekh ayngeloygn / Ir vet es koym derkenen, feygelekh zaynen derfun avekgefloygn. / Vey iz mir, klogt es far dir, vuhin mayn griner shal? / Mayn zun, mayn glik, mayn sheyne muzik, mayn ziser nakhtigal!" (In winter see how the poor tree stands bent . . . the birds have flown away. "Woe is me," it cries. "Where is my green shawl, my sun, my joy, my beautiful music, my sweet nightingale!")

Oyfn veg shteyt a boym,
Shteyt er ayngeloygn,
Ale feygl funem boym
Zaynen zikh tsefloygn.

אויפן וועג שטייט א בוים,
שטייט ער אינגעבויגן,
אלע פייגל פונעם בוים
זיינען זיך צעפלוויגן.

Dray keyn mayrev, dray keyn mizrekh,
Un der resht — keyn dorem,
Un dem boym gelozt aleyh
Hefker far dem shturem.

דריי קיין מערב, דריי קיין מיזרח,
און דער רעשט — קיין דרום,
און דעם בוים געלאזט אליין
הפקר פאר דעם שטורעם.

Zog ikh tsu der mamen: — her,
Zolst mir nor nit shtern,
Vel ikh, mame, eyns un tsvey
Bald a foygl vern. . .

זאג איך צו דער מאמען: — הער,
זאלסט מיר נאר ניט שטערן,
וועל איך, מאמע, איינס און צוויי
באלד א פויגל ווערן . . .

Ikh vel zitsn oyfn boym
Un vel im farvign
Ibern vinter mit a treyst,
Mit a sheynem nign.

איך וועל זיצן אויפן בוים
און וועל אים פאררוויגן
איבערן ווינטער מיט א טרייסט,
מיט א שיינעם ניגון.

Zogt di mame: — nite, kind —
Un zi veynt mit treyn —
Vest kholile oyfn boym
Mir farfroyrn vern.

Zog ikh: — mame, s'iz a shod
Dayne sheyne oygn,
Un eyder vos un eyder ven,
Bin ikh mir a foygl.

Veynt di mame: — Itsik, kroyn,
Ze, um gotes viln,
Nem zikh mit a shalikh,
Kenst zikh nokh farkiln.

Di kaloshn tu zikh on,
S'geyt a sharfer vinter
Un di kutshme nem oykh mit —
Vey iz mir un vind mir. . .

— Un dos vinter-laybl nem,
Tu es on, du shoyte,
Oyb du vilst nit zayn keyn gast
Tsvishn ale toyte. . .

Kh'heyb di fligl, s'iz mir shver,
Tsu fil, tsu fil zakhn,
Hot di mame ongeton
Ir feygele, dem shvakhn.

Kuk ikh troyerik mir arayn
In mayn mames oygn,
S'hot ir libshaft nit gelozt
Vern mir a foygl. . .

Oyfn veg shteyt a boym,
Shteyt er ayngeloygn,
Ale feygl funem boym
Zaynen zikh tsefloygn. . .

זאגט די מאמע: — ניטע, קינד, —
און זי וויינט מיט טרערן —
— וועסט חלילה אויפן בוים
מיר פארפרוירן ווערן.

זאג איך: — מאמע, ס'איז א שאד
דיינע שיינע אויגן, —
און איידער וואס און איידער ווען,
בין איך מיר א פויגל.

וויינט די מאמע: — איציק, קרוין,
זע, אום גאטעס ווילן,
נעם זיך מיט א שאליקל,
קענסט זיך נאך פארקילן.

— די קאלאשן טו זיך אן,
ס'גייט א שארפער ווינטער
און די קוטשמע נעם אויך מיט —
וויי איז מיר און ווינד מיר. . .

— און דאס ווינטער-לייבל נעם,
טו עס אן, דו שוטה,
אויב דו ווילסט ניט זיין קיין גאסט
צווישן אלע טויטע. . .

כ'הייב די פליגל, ס'איז מיר שווער,
צו פיל, צו פיל זאכן
האט די מאמע אנגעטאן
איר פייגעלע, דעם שוואכן.

קוק איך טרויעריק מיר אריין
אין מיין מאמעס אויגן,
ס'האט איר ליבשאפט ניט געלאזט
ווערן מיר א פויגל. . .

אויפן וועג שטייט א בוים,
שטייט ער איינגעבויען,
אלע פויגל פונעם בוים
זיינען זיך צעפלויען. . .

By the wayside stand a tree, bent against the storm. All the birds have deserted it, leaving it alone and unprotected. "I will become a bird and sit in the tree to comfort it with my song during the winter." "No, my child," mother weeps, "you will freeze to death, sitting in the tree. But if you must, put on your scarf and galoshes; wear your fur hat and your warm underwear." I lift up my wings but I cannot fly. The clothes mother puts on her weak nestling are too heavy. Sadly I gaze into my mother's eyes, knowing that it was her love that kept me from soaring like a bird.

OYFN VEG SHTEYT A BOYM

Ballad Style

Am Dm Am Dm E Am

Oy - fn veg shteyt a boym, Shteyt er ayn - ge - boy - gn,

Am Dm Am Dm E Am

A - le fey - gl fu - nem boym Zay - nen zikh tse - floy - gn.

Am Dm Am Dm E Am

Dray keyn may - rev, dray keyn miz - rekh, Un der resht - keyn do - rem,

Am Dm Am Dm E Am

Un dem boym ge - lozt a - leyn Hef - ker far dem shtu - rem.

C F C G (G) C

Zog ikh tsu der ma - men: her, Zolst mir nor nit shte - rn,

C F Am F G C

Vel ikh, ma - me, eyns un tsvey Bald a foy - gl ve - rn...

C Dm Am G

Ikh vel zi - tsn oy - fn boym Un vel im far - vi - gn

Am Dm E7 Am

I - be - rn vin - ter mit a treyst, Mit a shey - nem ni - gn.

Refrain:

Am Dm E7 1. Am E Am 2. Am

Yam - ta - ri, ra - ram, Hay - ta - ri ra - ram, Hay - ta - ri ra - ram, Hay - ta - ri ram; ram. —